

LA ESQUELLA DE LA CRRATXA

PERIODICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADANÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.
NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 3 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18

DESDE L' ESPLUGA.

LAS FONTS.—POBLET.

Succeheix ab las fonts de l' Espluga lo que casi ab totes las medicinals d' Espanya: transportadas á un altre pais serian manantials de riquesa: al seu entorn s' alsarian grans hòtels y verdaders pobles de banyistas: hi hauria animació, bullici y distraccions, y entre malaltisos y sans—los uns per curarse y 'ls altres per passar l' istiu agradablement—los diners dels que 'n tinguessen anirian á enriquir á tota la comarca.

Avuy en lloch d' hòtels, hi ha masias, algunas de las quals—la nova de 'n Cadet per exemple—ha arribat á adquirir billar y piano: alguna altra per tota distracció té una capella; y en totes, si volen menjar, es necessari que 's comprin la virosta y que llöguin una miyona que la guisi.

Y apropósito: una senyora grassa y fresca, deya aquest dia:—La minyona que 'm guisa es bastant bruta.

—A pesar de tot, li responia un senyor bromista; del guisado de vesté jo 'n menjaria una cuixa á qualsevol hora del dia.

De la font antiga y tradicional raja una ayqua fresca y transparent, sumament carregada de carbonat de ferro. Gran beguda per las donas anémicas. Las de color de cera, sense vermello als llabis, als pochs dias de usarla s' enrojeixen. Lo ferro fortifica la sanch. En cambi 'ls sanguineos no poden beure l' ayqua de l' Espluga sense perill de una congestió.

En Joan de la Polsaguera, un pobre baldat, qu' escombra cada dia 'ls banchs de la font y recull las limosnas que 'ls banyistas li donan al marxar, diu que 'l mirar l' ayqua solzament ja li fa gana.

Gran tipo en Joan de la Polsaguera. Baldat com se troba, sosté á tota la familia, composta de dos germans més infelissos qu' ell, y una germana que 'ls renta y se cuida de la casa. Fá com las formigas, al istiu recull per l' hivern. Y per demostrar que Dèu sempre dona fabas á qui no té caixals, sentiré que diu:—Los seixys venen á agafar gana: [ay!] si jo 'ls poguès donar la meytat de la meva y ells donarme á mi la meytat dels seus quartos, tot aniria bé.

Y la rahò li sobra. Figúrinse que un dia dos banyistas van apostar cinch unsas á que en Joan no 's menjaria mitj quartá de monjetas. Lo qui sostenia l' afirmativa era un valencià, y quan las monjetas van ser cuytas—n' hi havia un ribell (1) plé, vá dirli:

—Coixet que 'm farás perdre?

—Senyor, respongué en Joan un tip y al cel.

Poch temps després, deya senyalant lo gibrell, vuit de monjetas:

—Senyor, pàssin ayqua.

Un dia d' aquests lo Pare Morell que corria de font en font, ab lo cap baix y la mirada torva com un gos fòll, anunciant la pròxima fi del mon, y la vinguda no sè si del Anti-Cristo ó del Conde de Montecristo, vau veure qu' en Joan allargaya la mà demanantli una limosna, y 'l célebre predicador va posarli un objecte en ella:

—Jo 'm pensava qu' era mitj duro, deya en Joan, y era una medalla de la Reparadora.

En Joan de la Polsaguera, encare que fill de l' Espluga, es liberal. Un dia 'ls de la partida del Nen de Prades ván atropellarlo á cops de culata y arrossegantlo, pèl delicte de dur una barretina vermella que 'l hi havia regalat un banyista.

—Cipayo, mès que cipayo! li deyan aquells salvatges.

Are aviat comensarà per ell la temporada d' hivern, l' època de la tristesa y de las privacions, durant la qual lo pobre baldat anirà á captar de porta en porta.

—Vos fan molta caritat, al menos? vaig preguntarli:

—Senyor, me vá respondre: los mès richs de per aquí 'm donan un xavo cada senmana.

L' amo de la font es un pagés de mès de vuitanta anys, escardalench y fort com un roure. Si no 'l voléu veure cremat, abstinguéuvs de tirar á terra 'l paper ab que duguéu embolicada la xacolata ó 'l anis. Un tros de paper á terra l' enquimera.

Per lo demès, es un bon home: podria fer declarar l' ayqua de utilitat pública y treure 'n cada any una cantitat respectable, y la deixa lliure. Pero com que ab las sobras de la font rega unas feixas, l' únic qu' exigeix de tothom que se 'n endú una ampolla ó be 'un canti, es que tiri dintre de la bassa destinada áregar l' equivalent de l' ayqua que s' emporta.

Apropósito de l' ayqua de l' Espluga:

—Es possible, deya una nena, que aquesta ayqua tant clara, tinga tant ferro com suposan?

—Senyoreta, l' hi respongué un jove: jo crech que si vosté posava algun temps lo dit al raig, l' hi sortiria un didal. Al menos hi sentit á dir que 'ls guerreros de l' Edat mitja, hi posavan lo cap y 'ls sortia un casco á mida.

A mès de la célebre font, ni hi ha varias otras, descollant entre elles la del Castanyer, d' ayqua acidulada, que á mès del carbonat de ferro, conté una gran dòssis de àcid carbònich lliure, carbonat de Cal, sulfat de Cal, de Magnesia y de Sodio y altres sustancias, totes elles propicias á desembrassar ventrells obstruïts.

Aquesta font, enclavada en la propietat de D. Miquel Clavé, té cada any mès parroquians. També es lliure l' us de aquesta ayqua, molt parecuda á la de Orezza (Córcega).

La font del Avellaner, á poca distància de aquesta

última, rivalisa ab l' antiga del ferro: la de Narola, á mitja hora de Poblet es molt fresca: la de la Pena y la dels Boixets, dalt del cim de Rojals competeixen per las ayguas frescas y lleugeras ab las millors dels Pirineus, y finalment la de Sant Bernat, una font de frares, enclavada dintre del recinto de Poblet y sombrejada per uns oms immensos que arrelan sobre unes voltas, es un siti deliciosissim.

Ab tots aquests elements, molta cassa, bonas carns, vi y oli magnifichs, gustosas hortalissas, y un paissatge espayós, que seria hermosissim, á no haver arrasat lo famós bosch de Poblet y que encare té encants incomparables, á la eixida y sobre tot á la posta del sol, calculin si no podria ferse de l' Espluga un dels primers balnearis de Europa.

Un altre encant pèl turista es lo monastir de Poblet, gegant de pedra que ha sufert la devastació mès espancosa. L' artista trobarà en aquelles ruïnes, cuidadosament conservadas de un quant temps ensà, immenses pàgines de art gótic y romànic, preciosos recorts del Renaixement y un qu' altre resto de barroch, ab que 'ls frares dels últims temps pagaven tribut al mal gust de l' època. Avuy tot està trossejat y descompost. L' iglesia es una desfregada catedral de tres naus llarguissimas. En l' altar major, tot d' alabastre treballat ab admirable delicadesa, no queda una figura sancera. Los suntuosos sepulcres dels reys d' Aragó; los altres que guardaven las cendres dels guerrers més célebres de la terra catalana están mutilats, esfondrats ó fets á trossos. Car pagaren los frares de Poblet, sigles enters de dominació y despotisme.

Els foren senyors de la comarca: encare avuy se veuhens en las torres que flanquejan la porta d' entrada del últim recinte, inscripcions fetas pels pobres presoners que allí gemegavan: encare en un antich torreó de la banda de llevant, he cregut descubrir jo, la sala del torment; y per demostrar que l' odi dels pobles comarcans contra 'ls frares de Poblet no es de aquesta època, en los claustres, á l' esquerra de la hermosa sala capitular, s' hi veu la tomba de Frare Tost qui, segons una inscripció, pera demandar justicia y per defensió del bosch de Poblet, per homens de Prades fou mort. Ocorregué l' assassinat de aquest frare en 1366.

Los frares de Poblet se dedicavan á la vida contemplativa, interpretantla en lo sentit recte y reflexiu de aquesta paraula. A judicar per lo que queda del monestir, no hi haurà hagut frares al mon que s' hajen contemplat mès qu' ells. Basta recorre aquell conjunt de construccions que omplen una superficie mès gran que la de un poble. Aquí 'l palau del abat: allà uns cups de pedra picada de una cabuda espantosa: en un altre siti un immens celler, ab robustas columnas de pedra y voltas en aresta, á istil de catedral y canals treballades en la pedra per la conducció del vi, desde 'ls cups á las bòtars: junts als claustres un refetó fresch,

(1) Ribell=Gibrell.

alt y grandios ab una gran pica al mitj per refreshar lo vi: al costat una cuynassa en qual xamaneya podian cremarhi arbres sancers: á fora un sens fi de casas pels treballadors de las inmensas hisendas del convent: una gran era ahont poden batre desahogadament tres collas de animals: un gran pou de glas: en suma, per tot comoditat, amor als bens materials: adoració al Déu panxa.

Los esperits neos lamentan la destrucció de Poblet y tronen contra la vida moderna que ha consentit lo qu'ells ne diuhent un acte de barbarie y salvatisme. Lamentém, si, la desaparició de tantas joyas d'art com dintre d'allí s'tancavan: condemném, si, als que moguts per la codicia, y per buscar tressors, remogueren totas las pedras del rich monastir: anatematisem als frares que abandonaren, cedint a una por de dona assustadissa, aquell monument, preferint endurser'n l'oli, 'l vi y 'l blat que tenian en los dipòsits, als tressors de ciencia acopiats en sa famosa biblioteca.... Pero deixémnos de romanticismes històrichs y siguém fransch:

Sota las voltas de tantas construccions suntuosas no s'hi veu lo frare místich, corsecat per l'oració y l' dejuni, embegut en la contemplació dels misteris divins, trist y macilent; al contrari, s'hi veu lo frare de la mánega ampla, de panxa rodona, de molsudas balleras, que viu en l'ociositat y 'l regalo: que 's menja tota la carn de la comarca, y que á favor de las donacions y privilegis dels reys y dels magnats, viu esterilment, oprimint als pobles que rodejan son monastir.

Las tradicions del país los acusan de codiciosos, golors y aficionats al primer y tercer dels tres enemichs del anima: lo mon y la carn. Si encare visqués Bocaccio escriuria un nou *Decamerón* ab las anécdotas picarescas que corren de boca en boca, de las quals son protagonistas los frares de Poblet.

Per això, admirat de tanta bellesa arquitectònica y escenificat de tanta dissipació frailuna, vaig deixar consignada la sintesis de las mèvas impressions en l'álbum que posa á disposició del visitant, lo porter del monastir D. Joseph Argelaga.

«Restauréu, vaig escriure, aquest soberbi monument; pero guardéuvs de restaurar los frares que provoquen sa espantosa ruina.»

Mès tard un rector anònim de la diòcessis de Barcelona, va escriure en la mateixa fulla del album una protesta contra mas paraulas, taxantlas de impías y antipatriòticas y demanant á tots quants visitin a Poblet que resin per l'autor de las mateixas.

De segur que no 'm dirá ell cap missa, porque ja té desd' are la seguretat de que jo no li pagaria.

P. DEL O.

CLÁ Y CATALÁ.

LISSONS DE GRAMÀTICA PARDA DEDICADAS Á LA JUVENTUT INEXPERTA (1).

L'autor de *Clá y Catalá* pot enorgullirse de haver escrit una obra bona y de haver fet un' bona obra. Se tracta de desenmascarar moltes farsas, de esquilar molta llana y de fer apareixe grogas, tal com son, moltes pessetas falsas que passan com a moneda corrent.

Lo medi es senzill. Se tracta de una Academia ideal, propagadora de la gramàtica parda, que dóna una sessió pública, en la qual los professors més escullits parlan, una vegada á la vida, ab lo cor á la mà, presentantse tal com son.

Los professors escullits per donar conferencias, á part del president que inaugura la sessió, son los següents: *Don Negociant, Don Capellá, Don Patriota, Don Ex-Tenor, Don Home Honrat, Don Victima, Donga Dona, Don Mestre d'Estudi y Don Autor* que resumeix lo debat en una forma moral, dihent:

—Creyeu que 'l qu' hem dit aqui vol dir que, ara que ho sabéu, vosaltres també devéu fer tot lo qu' heu sentit di?

—Creyeu que això significa qu' heu imità als negociants, y als autors y als perillans, y á tota aquesta trafica?

No, fills meus, no; res d'això: lo nostre sì, al instruirvós, no es altre que prevenirvos contra tanta corrupció; que, coneixent los embulls que 'l mòn arma als innocents, poguéu ésser en tots moments vigilant y ab un pam d'ulls; y que si, ab intencions... santas, algú 'us tracta de salvá, l' hi poguéu dir net y clá:

—Te veo! No me la plantas.—

Are per donar una mostra de l'índole de l'obra, reproduhirém un dels parlaments.

(1) L'última obreta de nostre estimat company C. Gumà té 32 pàgines y costa 2 rals. Se ven en la llibreria de 'n Lopez.

¿Quin volen?

¿Lo de D. Patriota? ¿Lo de D. Home honrat? ¿Lo de D. Dona?

Tant se val; pero crech que serà millor que trihém lo de D. Capellá, no perque siga superior als demés, sinó, simplement, per tractarse de la gramàtica parda dels senyors que 's vesteixen pèl cap.

Allá vā.

DON CAPELLÁ. *Sursum corda: vaig á darvos una explicació sucinta,*

que 'us pot servir per la pinta si sabéu aprofitarvos.

Dech advertirvos primè que, al parlá aquí del meu art,

desde luego deixo apart l' aspecte sagrat que té.

Com que ma missió no arriba á desentrary la essència, sols dech posa en evidència la seva part nutritiva.

L' ofici de capellá, digui 'l que vulgui la gent, en los temps qu' estém corrent, es lo mès bonich que hi ha.

Lo capellá bêu y menja, juga al burro y bescambrilla, té rapé, té pacatilla,

cada dia fà diumenje,

viu tranquil sense recel, no té fills, sogra ni nora,

y per últim, quan se mora, se'n vā en tren directe al cel.

La tèctica clerical, si bê no es gens complicada, necessita ser portada ab un cuidado especial.

Als pobres sempre 'ls tractém ab la cara compungida, parlantlos de l'altra vida y tot allò que sabém.

Y si això no 'ls aconsola, lo mès prudent y mès fi es di'ls un tros en llatí.

y,alsa, bonanit viola.

Ab la gent acaudalada ja 's fà d'un'altra manera:

'l actitud bén salamera, la paraula bén temp'ada.

Lo quid dels nostres discursos es fe 'ls notá ab beatitud la seva immensa virtut y 'ls nostres petits recursos.

Que Déu ha dat la riquesa perque s'empleyi en fer bê, que s'ha de da al que no té, que al mòn hi ha molta pobresa.

Que si algú cau en mals passos es per poca protecció.... veus' aquí un senzill patró del que 's diu en aquests cassos.

Quan se topa ab un client provehit d'alguna filla humil, quieteta y pubilla s'ha d'arreglá un casament.

Així 's logra que 'l marit que 's busca, reconegut, practiqui un xich la virtut ab las gangas que ha adquirit.

Jo, si haig de parla ab franquesa, ho he ensopagat tant y tant, que tinch fama de mitj sant...

y una caseta á la inglesia.

M' hi dedicat als sermons seguint las vellas corrents; es a dir, pochs arguments y moltas lamentacions.

Hi esporuguit pas á pas la societat farisayca, dihent que la ensenyansa layca es un fruct de Satanás.

Hi adulat als poderosos y del que n' hi anat trayent, n' hi donat lo dos per cent á varios menesterosos.

Hi fundat deu confraries y catorze societats, esquillant bén bê 'ls remats tot clavantlos frasses piás.

Hi salvat á varias nenes, mès dòcils que las esponjas, procurant que 's fessin monjas pera estovalishí penas.

Organiso romeries de donyas y de palurdas; vaig á Montserrat y á Lourdes, cantant goigs y lletanias.

Sostinch lo meu pabelló fent, á crits, una bona obra, ab los pobres soch un pobre, ab los potentats... pitjó.

Y explotant á la gent nea, visch felís com lo primé: si això no es entendreho bê, que venga Dios y lo vea...

(Applausos y rialletas: l' orador fà una cortesia molt graciosa y 'l tercer catedràtic pren la paraula.)

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

A las empresas no las espanta 'l cólera, ja que si no totes, la major part han presentat novedats, durant la

present setmana. Única excepció de la regla es l'*Espanol*, y encare en aquest teatro tenen promés no arribar al diumenge, sense estrenar la *D. Flamenca*, parodia de la popular *D. Juanita*, cuya y amanida per en *Molas y Casas*.

.. Al *Tívoli* benefici del primer bailari Sr. Torres, ab estreno de una revista escrita per ell mateix. La ve, ritat, si las revistas poguessen escriure's ab los pèus, crech que 'l primer bailari del *Tívoli* fària més bona lletra que ab las mans. De totes maneras, la funció va distreure al públic que omplia ó poch menos lo teatro.

.. La novedat del *Retiro* sigüé la representació de la *Favorita*, per debut de la Sra. Werghez y del senyor Blanchart. La Sra. Werghez (genero nacional ab etiquette extrangera) sortia á las taulas per primera vegada y se li coneixia: té una véu de mitja soprano bastant robusta y timbrada; pero quan arriba a las notes agudas fà com los que pujan á un campanar, li roda 'l cap. Si la principianta estudia y s'acostuma á anar per las alturas, no dupto que perderà la pòr y arribara a dominar l'emissió de la véu, avuy per avuy bastant impecable.

En cambi en Blanchart va fer un Rey Alfonso delicios. En Blanchart es un baritono de profit qu'estudia y adelanta. Desde que no l' haviam sentit han guanyat molt; diu ab intenció, frasseja bê y las taulas li son tant familiars que hi está com a casa sèva. Gran triunfo per ell y pels que tantas esperances van posarhi fà uns tres anys al debutar en lo mateix teatro.

.. La *Marsellesa*, traduïda del espanyol al italià, es, sens dupte, una de las obras que executa millor la companyia Scalvini, instalada en lo Teatro de *Novedats*. Tant las Sras. Roselli y Souve, com lo Sr. Bianchi's portan com verdaders artistas que son, y algunas númeres de música obtenen cada nit los honors de la representació.

Dimecres *Novedats* va fer un plé, ab motiu de donar-se la funció á benefici de la simpàtica Roselli, que va escollir la aplaudida sarsuela *El barberillo de Lavapiés*. De aplausos y regalos no 'n vulgan més.

.. *Traviata* al *Retiro* en italià y *Traviata* en espanyol en lo Teatro *Ribas*. L' arreglo espanyol conta las principals pessas de l'obra de Verdi y un bon número de recitals, havent baixat de la categoria d'òpera á la de sarsuela. La Sra. Peset, que jo no sé perque no s'ha de dir *Pesseta* hi está molt bê. Los demés artistas la secunden.

.. En lo *Circo Ecuestre* han trobat ab lo clown Bebe un rival de 'n Tony Grice.—Lo clown Magriní ab los seus gossos es la diversió del públic, y per l' istí serio 's distingeix M. Guillaume.

.. Dissapte *Romea* inaugura la temporada de hiver ab la corresponent companyia catalana dirigida per en Fontova y la castellana que ha de corre baix la direcció de 'n Bonaplata.

.. Y diumenge toros; y dimecres toros, y l' altre diumenge toros. L'empresari dels toros vol celebrar las festes de la Mercé, á despit del Ajuntament. En las dues primeres corridas *bichos* de Lopez Navarro y del conde de la Patilla, lidiats per en Lagartijo y per Angel Pastor. Y en l'última, quatre de Veragua y dos de Lopez Navarro, destinats á morir tots sis á mans del celebre Mazzantini.

Y després de aquestes tres corridas que vingan los microbis.

N. N. N.

ESQUELLOTS.

Continua representantse la comèdia titulada *El Celler morbo de Real Orden*. Es aquesta una comèdia mès llarga que les de 'n Piquet y están encarregats de representarla 'l ministre de la Gobernació com a primer galan; algunes autoritats de las provincias com a segones parts, y un sens fi d'arcaldes de poblacions com a comparsas.

Fins are hi ha cólera en molts puestos y en lloch... ó millor dit, lo cólera resideix en la imaginació dels que representan la comèdia.

De manera que en lloch d' emplearse cordons que molestan á la gent pacífica, haurian d'emplearse cordas per lligar als creadors de tantas alarmas.

Y res de lassaretos; si per cas, manicomis.

També Barcelona ha disfruat de la corresponent alarma. Dilluns eran molts los que 's creyan que ja 'l teniam.

El terrible huésped s' hospedava en una casa de despensas...

«Según noticias que tenemos por buen conducto, deya 'l Brusí, un sujeto habitante en una casa de despensas de la calle San Telmo esquina á la de San Juan etc. etc.»

Al menos ab això de la pò sempre s'hi guanya alguna cosa. Gracias al Brusí, 'l diccionari de la Acadèmia de la llengua castellana, s'enriquirà ab un nou catalanisme ó modisme de municipal.

Gran triomf per les lletres catalanes.

Donchs, tornant al carrer de Sant Telm de la Barceloneta, va morir un home de malaltia sospitosa. Hi ha que advertir que avuy per avuy totes las malalties son sospitosas.

Y tot desseguida va haverhi un metje que pronuncià la paraula fatídica *còlera morbo*.

Aquest metje 's diu *Pozo*, es à dir un apellido aquàtic. Ja tenia rahò 'l Dr. Koch quan sostenia que l' aigua era un dels vehicles més aproposit per difundir l' epidèmia.

Naturalment, la alarmà va exténdre's ràpidament. Ja hi havia qui 's creya trobar-se à Nàpols. No faltava tampoch qui assegurés que 's declararia bruta la ciutat, lo qual no tindria res d' estrany, perque lo qu' es de *bruta* Barcelona n' es y n' ha sigut sempre, sense necessitat de declararle'n. Alguns deyan que 'ns acordonarien que 's tancarian les fàbricas, y que prompte haviam de veure una gran miseria, cent mil vegades pitjor que 'l còlera.

Và fumigarse la casa del difunt: als habitants de la mateixa van traslladars el dipòsit del Parc, ahont, segons lo *Diluvio*, menjan, beuen y fuman à la salut del municipi: ¡quina ganga! y per últim va reunir-se la Junta de Sanitat, declarant que no hi havia tal còlera ni tal aca.

Resultat: molt soroll y pochs microbis.

Tres sessions ha consumit l'Ajuntament al objecte de tractar de les pedras més aproposit per renovar l' empedrat de certes carrees.

La pedra podrà ser molt bona; pero l' empedrat resultarà dolent, perque avants de colocarlo ja hi ha hagut tres sessions d' ensopagadas.

Lo pobre Sr. Madorell va estar fent tentinas durant totes les tres sessions, y se 'n va anar de bigotis dos ó tres vegades.

Y fins lo vot particular del Sr. Font (D. Paulino) qu' era una cosa molt enraionadeta, ja que demanava l' adquisició de la pedra millor y més barata, va caure... *para no volver a levantarse*.

«No es veritat qu' es molt sensible?

Y cuidado que tractantse de adoquins, molts dels regidors actuals son vot en la materia. Los coneixen tant, com si fossen de la família.

Aquest any no hi haurà firas ni festas.

Pero això sí, hi haurà fuicò d' iglesia á expensas del Ajuntament, subvencionada ab 750 pessetas.

Lo clero es com los gats: sempre cau de potas.

De las festas d' enguany no 'n tréu res ningú y ell ne treurà 750 porrons de vi de pesseta per las canadellas.

?Y encare dirán que 'ls criminals s' escapuleixen?..

Mirin si 's queixan per vici 'ls que tal diuhem, que l' altre dia, ván ingressar en la presó de Tarragona, sis eges pèl delicte de haver tocat la *Marsellesa*.

Aquella hetxura de 'n Romero Robledo devia pensar que tocar la *Marsellesa* ab això del còlera era comprometre descaradament la salut pública.

¿Serà veritat lo que diu la *Vanguardia*, respecte á ordres donadas als vigilants nocturnos, de que no pugan donar la senyal de foc, à no ser que l' incendi succeixi en lo mateix carrer que tenen ordre de guardar?

Aquí hi vè de perilla, 'l quènto del anglés.

—Caballer, deya cert concurrent á un café á un home de patillas rosses qu' estava embeugut en la lectura de un periódich. Caballer, miri que s' está cremant.

Y 'l del periódich no 's dava per entès.

L' altre s' alsà y sotregantlo per l' espalda exclama:

—Que s' está cremant los pantalons.

L' anglés ab molta flema, alsà 'ls ulls del periódich y ab espanyol xapurrat li respongué:

—Ir usted á la porral! Hacer media hora usted estarse quemando levita y mi no decirle nada.

Los vigilants farán com l' anglés. Fará mitja hora que s' estará cremant una casa y no dirán res.

Com que la casa no será del seu barril.

Las criadas que serveixen en lo carrer de Provenza, jurisdicció de Barcelona, poden bén dir que 'ls treuen la carn á graps.

Com es natural, ván á comprar á Gracia, perque ho tenen més apropi; pero al tornar-se'n á casa, troben uns microbis, en forma de guardias de consums, apostats en las escaletes y en las cantonadas, que sense entendres de si volen o no volen pagar los drets, los fican mà al cistell y 'ls saquejan la carn que duhen.

Això passa en la jurisdicció de Barcelona; pero la veritat... fà gracia.

Perque vegint que may hi ha hagut tanta salut com are, han de saber que desde las 11 del matí del diumenge últim fins á las sis de la tarda del endemà dilluns, ó siga en l' espai de 36 horas, no vā haverhi en tot Barcelona més que 14 defuncions de enfermetats comunas.

Naturalment ¿qué han de fer certs metjes devant de aquesta paralisió?

Dir com lo Sr. Pozo que tenim lo Còlera.

Per ells es veritat: tenim una verdadera epidèmia.... de salut.

Un ratet sobre la dona: tal es lo titol de un folleto picaresch escrit en vers per nostre collaborador D. Ramón Coll Gorina, que acaba de publicarse adornat ab una elegant portada dibuixada per D. T. Sala. Se vén á un ralet y 'l trobaran en la llibreria de 'n Lopez.

Lo rey de Siam té la friolera de 600 y pico de donas: no conta més que trenta anys y es pare de 263 fills.

—Ay, vā dir un coneigut mèu que fà temps que brega per ser diputat: si aquí fos permés tenir tantas donas, al últim sortiria elegit. Com que jo mateix me faria un cos electoral!...

Lo Sr. Argullol, president de la *Associació de la cassa y pesca*, havia de sortir elegit diputat provincial pel districte de Manresa y ván volcarlo avants de las eleccions, sustituint en la candidatura conservadora lo seu nom pel del Sr. Tort y Martorell.

Lo mon al revés.

Aquesta vegada lo tòrt ha mort al cassador.

Y aproposit: á Paris estan organisant una exposició de criatures.

La diputació provincial podria aprofitar l' ocasió d' enviarhi al Sr. Tort y Martorell.

Tant xieh y diputat provincial?.. Guanyaria 'l primer premi.

Una màxima evangèlica corretjida:

«Si 't donan una bofetada á la galta esquerra, contesta ab la mà dreta.»

(*Un que no es manco.*)

QUÈNTOS.

—Mira si nedo bè, deya un andalús del Clot, que puch estarme vint minuts á l' aigua sense respirar.

—Y això qué compón? vā respondreli un seu company... Jo un dia vaig estarmhi cosa de un' hora y mitja...

—¡Embusterol!...

—¡Cóm que m' hi havia adormit!

Aquest dialech es madrileno: *pur sang*:

—Usted debe entender de eso, «señor» Toribia, «pus» que lee «La Correspondencia.»

—En qué se «diferencia» un «senador» de un «deputado?»

—Es absolutamente lo mismo... Sólo que los senadores son los calvos... Ni más ni menos.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

—Vina corrents, tabalot.

—Mare ¿qué primera-tres? (Això respongué l' Agnès menjantse un segon de tot.)

—Ves, compra un full de papé de color de dos-tercera per cubrir la calaixera...

Ves'hi prompte...

—Està molt bè.

J. M. F. DE PETITS.

II.

Hu-dos té l' Artilleria, tercera es una vocal, y en lo port vaig veure un dia una molt llarga total.

DOS LIBERALS.

CONVERSA.

—Adèu si te 'n vás, Ambròs.

—Avant, noy, hasta la vista.

—¿Vás a veure á la modista?

—Si, la qu' hém dit entre 'ls dos.

J. CAP.

MUDANSA.

Si es que á casa 'm vols trobá puja la total ab a.

Pel casament d' en Solé

'm han portat total ab e.

Un gitano de Rubí molt sovint total ab i.

Y quan era petit jo anava á total ab o.

EUDALT SALA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom d' home.

4 2 3 4 2 8 2.—Un vehicul.

6 2 4 2 3 5.—Poble de Catalunya.

6 2 3 4 2.—Nom de dona.

4 5 3 5.—Animal.

3 5 6.—Licor.

3 7.—Nota musical.

2.—Lletra.

SET VUIT Y NOU.

TRENCA-CAPS.

¿TORNÀ MES 'L RECTÓ?

Formar ab aquestas lletras lo titol de un drama català.

J. P. DE VIDRERAS.

ROMBO.

• • •

• • •

• • •

Omplir los pichs ab lletras, qual primera ratlla horizontal y vertical siga una consonant; la segona, un número; la tercera, lo que fém cada dia; la quarta, un amaniment y la quinta, una vocal.

CAMPANAR DE REUS.

GEROGLIFICH.

LA

J

americana

D

CIT

1884

OLI

NAS DE PUNTA INGLESA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.—O-pe-ra.

2. ID. 2.—Ve-lar-de.

3. MUDANSA.—Vert-Cert-Pert.

4. CONVERSA.—Rosendo.

5. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Marcelino.

6. TRENCA-CAPS.—Escarola.

7. ROMBO.

S

M A S

S A L O U

S O L

U

8. GEROGLIFICH.—Per gent negra á la Habana.

CURACIÓN SEGURA DEL CÓLERA

en su primer periodo, por el sencillísimo tratamiento

del DR. CÁRLOS TUNISI

Médico coronel del Ejército Italiano que ha asistido á cuatro epidemias de esta enfermedad. Opúsculo escrito en italiano, traducido al español de la 3.ª edición por M. E. LICIAGA profesor en medicina y cirujía.

Se halla de venta á 4 rs. en la Librería de Lopez, Rambla del Centro, 20.

A los correspondentes de La CAMPANA y libreros se les otorga el descuento de costumbre.

Los particulares que deseen adquirirlo, enviando 4 rs. en sellos á Lopez editor, Rambla del Centro, 20, se le enviará franqueado á vuelta de correo.

CLÁ Y CATALÁ

LLISONS DE GRAMÁTICA PARDA

DEDICADAS Á LA JUVENTUT INEXPERTA,

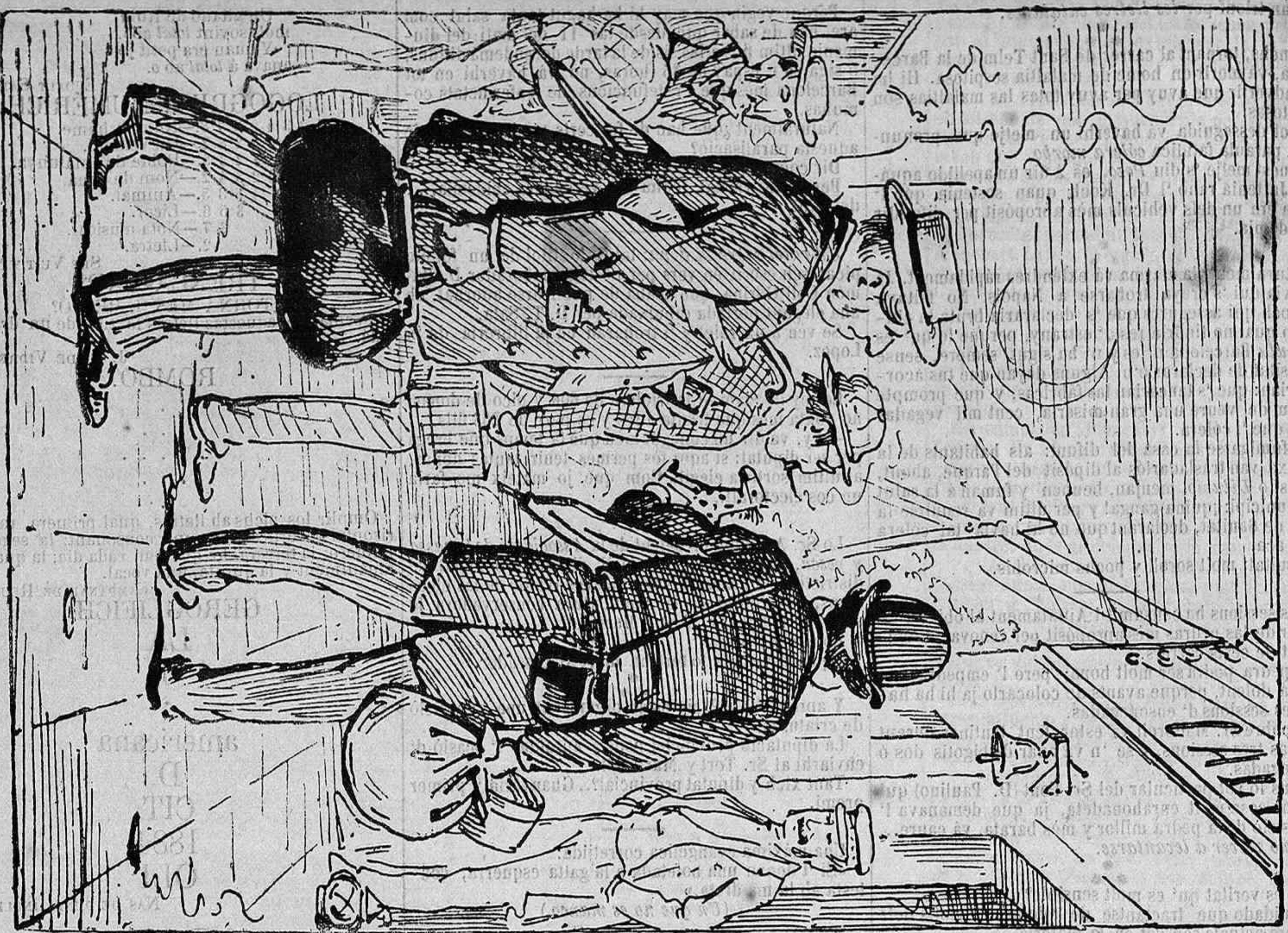
PER

C. GUMA.

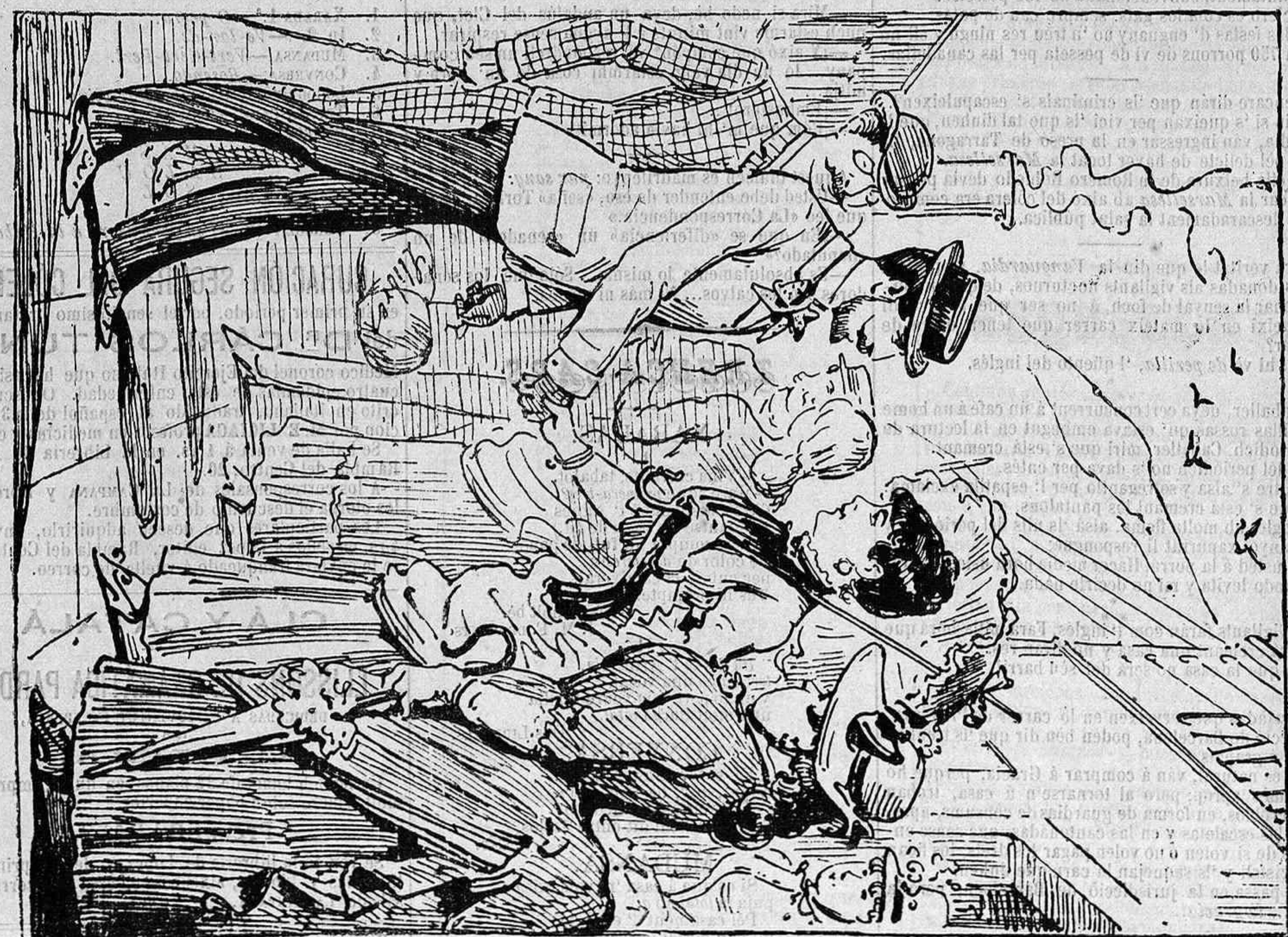
Un bonich tomet de 32 planas en quart, impres ab molt esmero sobre paper superior.

Preu: DOS RALS.

QUADRETS D' ISTIU.—LOS TRES MESOS DE CAMP.

DISSAPTES:—Lo tren dels marits.

ENTRE SEMANA:—Lo tren dels... altres.